

se pšenica kosi, obtežujejo. Zato jih je treba odpraviti, za katero delo se ali braue ali valjarja poslužujejo. Brana se pri slabih posejatih le redko in prav varno rabiti sme, ker se sicer preveč mladih rastlinic podere in pokonča. Valjar se pa le tedaj z pridom rabi, če je zemlja nekaj vlažna. Če je zemlja premokra je valjanje ravno tako škodljivo, kakor brezkoristno, če je zemlja presuha. Boljše je pšenico povlačiti z verižno vlačuljo, katero si vsak kmet sam lahko napravi. Na 3—4 metre dolgi drog se na koncih privežejo nekatere verige ali lanci in potem v sredi zvesijo, tako, da razno velike obloke narejajo. Na nasprotni strani na koncih droga se vpreže živina in z to napravo njiva povlači.

M. Izvrstno, debelo zelje. Kakor pri vsakem sadežu je treba tudi pri zelju gledati na to, da se vzame dobro seme. Na dobro seme bi moral kmetovavec vedno skrbno gledati naj potem zelje že sadi samo za domačo potrebo ali za na prodaj. Kdor zelje za na prodaj sadi, bode moral tudi še na okus kupcev ozir jemati. Med mnogimi sortami zelja, ki se več manj priporočajo pa tudi priporočati smejo, je zelje, kterege pridelujejo na Nemškem posebno okoli mesta Schweinfurta najbolj izvrstno. To zelje je rane ali poletne sorte in ima debelo, trdno, belo glavo, je posebno nježno in prav rodovitno, vse lastnosti, ki ga našim kmetovavcem posebno za nasajanje priporočajo. Seme se dobiva pri trgovcu Berdajsu v Mariboru po dosti primerni ceni.

M. Proti davici pri svinjah. Pomoček zoper to silno nevarno bolezen se priporoča rž, ki se je v konjski scavnici namakala. Na vsako svinjo pride 0.7 litra take rži, ki se je 24 ur v rečeni tekočini namakala. Zjutraj, brž ko se svinje iz svinjakov izpusté, se jim te rži v korito, iz kterege se napajajo, nasuje, ki jo brž hlastno povžijejo. Živali skoraj vsaka začne ali bljuvati ali pa dobi drisko po povžiti rži. Nekoliko časa potem se ne smejo k vodi puščati tudi ne v senco ali hlev nazaj. Treba pa je skrbeti, da se poznej svinje vedno z čisto, črsto vodo napajajo in v nji kopljejo. Dobro je tudi, če le mogoče, da se jim večkrat paša, če se sploh na pašo gonijo, spreminja.

M. Krompir za seme. Ni dobro, da krompir za seme v kleti predolge cime poganja, ker ga to preveč oslabi. Boljše je ga na hladnem vendar pa tudi na kraju hranjevati, ki je proti mrazu dobro zavarovan, da krompir za seme ne zmizne. Ko bi krompir že ne bil na takem mestu, naj se še zdaj tje prenesti da.

M. Fura ali mešana klaja. V krajih, v kterih detelja preveč rada ne stori, se priporoča fura ali mešana klaja. Fura se sme sejati tudi na novo pognojena njive in sicer brž spomladi, ko se zem-

lja posuši. Kdor si ne seje detelje, in vendar dosti živinske klaje potrebuje, ta naj si vsakih 14 dni poseje kos njive z furo. V ta namen se vzame 6 delov grahorice, 4 delov ovsa, 1 del graba in 1 del navadnega boba. V toplejših krajih ali če se bolj pozno seje, je prav dobro, če se še nekaj turšice med imenovano zmes pomeša. Za seme se vzame $\frac{1}{3}$ — $\frac{1}{3}$ več semena, kakor bi bilo semena treba, ko bi se rajtalo na to, da posejatev dozori. Ko je posejatev 9—12 centimetrov $3\frac{1}{2}$ — $4\frac{1}{2}$ palca visoka, je jo dobro z malcem ali gipsom potrositi; to rast neizmerno pospešuje. Brž ko začne grahorica stroke delati, se začne mešana klaja seči ali kositi in sproti pokladati.

M. Za rejo prasec je treba le takih vzeti, ki so se spomladi ulegli, ker taka živinčeta vspešneje in lepše rastejo. Meseca februarja vrženi prasci se morejo že meseca novembra k merjascu spuščati, če so dobro rejeni in telesno krepko raščeni.

Sejmovi na Štajerskem. 2. aprila Artiče; 6. apr. sv. Gora pri Podsredi; 8. aprila sv. Duh pri Ločah, sv. Križ pri Ljutomeru, Ruše, Sevnica, št. Ilj pri Šoštanj; 10. aprila Koprivnica; 11. aprila Prepolje.

Sejmovi na Koroškem. 2. apr. Špital, Milstadt, 8. aprila sv. Mohor; 9. aprila Eberštanj; 11. aprila Africa; 12. aprila sv. Andraž, Gmind; 15. aprila Požarnica; 16. zg. Drauberg.

Dopisi.

Iz Maribora. (Okrajni zastop) in jegov načelnik Seidl oskrbnjeta tudi veliko hišo, kder je bil poprej: Kreisamt. Nekdo nas je vprašal: koliko se na leto ondi dobi najemščine in kde so denarji zaračunjeni? Ali važnemu prašanju ne vemo za odgovor! Objavljeni proračun za l. 1878. kaže v oddelku za dohodke (Empfänge). „Razni dohodki“ (Verschiedenes) 100 fl., t. j. sto goldinarjev. V teh 100 fl. bo težko ona najemščina. Hiša in vrt morata vendar več dati, ali ne? — Pri zadnji seji okrajnega zastopa se je Seidl kregal, kako sodnije kazenskih denarjev (Strafgelder) ne določijo več srenjam za siromake, ampak fajmoštrom že skoro povsod (? Menda le v Kameci in po enakih županih, kakoršen je bil Seidl, slavno znanih srenjah. Ured.) Zbrani Seidlijanci so sklenoli pritožiti se zoper sodnije pri deželnem odboru. Ovadnikom grozdnih tatov, potem vinogradnim čuvarjem je lani okrajni zastop podaril 30 fl. Je tudi nekaj. — Železniška postaja Pesnica je tako v stranjski kot potisnjena, da se od št. lenartske okrajne ceste po sila dolgem ovinku zamore k njej. Vozači so torej začeli vedno bolj voziti po srenjski stezi skozi srenji: Pesnica in Naranca. Ker je pa zaradi mnogih voženj steza vedno popravce potrebna,

jo hočete srenji popolnem prepovedati. Zoper to pa ugovarjajo: št. Lenart, grad Hrastovec, Grušova, sv. Marjeta, Tragučova in zahtevajo, naj steza ostane in se dobro popravlja. Ali kdo bi jo naj popravljaj? Pesnici in Naranci samima se to ne more naložiti. Enkrat so namislili ovo stezo proglasiti za dovozno cesto; ali ker št. lenartski okraj ni hotel dovoliti nobene doplače, je vse bilo zapstoj. Št. Lenartski trg je sicer nekaj malega obečal, a nikoli ne krajcerja ni izplačal. Srenjčani pri sv. Marjeti in v Grušovi želijo, naj bi se proglasila za okrajno cesto (Bezirksstrasse). Temu se pa ustavlja okrajni zastop, ker bi steza veljala 12.000 fl. in z odkupom zemljišč celó 16.000 fl. Zato bodo za vzdržanje omenjene steze skušali sestaviti in pridobiti pripomoč ali konkurenco vseh, ki želijo, da cesta še dalje ostane in se po potrebi popravlja. Stroški bi se torej vrgli na tiste, ki ovo stezo najbolj potrebujejo. Leta 1875. so začeli Murino strugo popravljati, da bi povodnje ne delale toliko škode, kakor do sedaj. Popravljenje se ima v 20 letih zgotoviti in bo stalo 1.530.000 fl. razun tega pa še 35.000 fl. za ohranjanje dodelane poprave. Mariborski okraj doplačuje samo 23 fl. vsako leto. Sedaj bočejo začeto delo pospešiti in ga v 10 letih dokončati in je torej naš okraj sklenil 46 fl. doplačevati. Reguliranje Mure je res drago in želeti je, da ne bodo denarjev zapstoj v Muro spoganjali!

Iz Rečice v Savinjski dolini. (Poziv). Slovence v cerkvi rad sam poje pa tudi rad poslušá umetno petje pri orglah. Sedaj pa je zlasti za novega orglavca velika sitnoba, ker nikdar ni dovolj cerkvenih pesnij priskrbljenih. Težava je tem večji, ker skoro povsod druge napeve in druge pesni pojó. Želim torej v tej zadevi slovenskim orglavcem nekoliko pomagati in ob enem precejšnjih slovenskih pesnij in napevov gotovega pogina oteti z tem, da jih v posebni zbirki tiskane izdam. Sklenil sem v dogovoru z nekaterimi slovenskimi pesniki in skladatelji izdajati veliko zbirko slovenskih cerkvenih pesnij. Ta zbirka bo obsegala: a) celo cerkveno leto, b) mrtvaške pesni, c) Matere božje in drugih svetnikov pesni, d) blagoslovne pesni, e) pesni za posebne priložnosti, f) meše, g) obhajilne in druge pobožne pesni. Pozivljam torej slovenske orglavce, naj mi blagovolijo o tej zadevi svoje misli naznaniti in mnogo pesnij doposlati. Če mogoče, se pri pesnih naj imenuje pesnik, pri napevih pa skladatelj. V zbirko se bo uvrstilo tudi mnogo uže natisnjenih pesnij, toda vsaka bode prej morala prestatí ostro kritiko. Da torej kaj prida na dan spravimo, pozivljam uljudno na obilno in brzo udeležbo.

Srečko Pirc, učitelj in orglavec
na Rečici pošta: Prassberg.

Iz Runča pri Veliki nedelji. (Slabo drevo rodi slab sad); tej resnici imamo tukaj nov dokaz. Premožen kmetski sin je svoje dni snubil bodikaj viničarsko hčer ter je ž njo v kratkem

vse zapravlil zraven paveč malovrednih otrok dobil, ki so posebno učiteljem delali mnogo sitnob. Predrzná mati je celó enkrat učitelju zaušnico dala, ker je njenega paglavca hotel kazniti. No, sedaj je ta paglavec dorastel v tata. Imeli so ga nedavno že 10 dni v Ormužu zaprtega v kajhi. Pri odhodu iz zopora je pa zopet začel krasti in je nekemu kovaču fajfo vzel. Komaj je prišel domu, že je šel na novo krajo. Nekej ubogej viničarici je na 2 seznja od tal visoke dile vlezal in odnesel vse meso od ene svinje, tudi kožo je vzel seboj. Nekaj mesa so potem doma skuhali in kolikor ga niso pojedli, shranili na sosedovi kovačnici, sirovo meso pa poskrili pri drugem sosedu in sicer na hlevu v slami. Vendar tatbina se je brž izvedela in tat ugrabljen. Srditi ljudje so mu roke zvezali, na hrbet namesto „burmosa“ djali ukradjeno svinjsko kožo, črez rame pa obesili meso. Tako so ga gnali zopet v Ormuž v kajho!

Iz Koroškega. (Razne novosti). V Celovcu imajo, kakor drugod, katoliški rokodelci svojo posebno društvo. Taka društva so neizmerno koristna. Marsikateri rokodelce je tako vero ohranil, časnó in večno srečen postal, ki bi sicer bil zgubljen. Letos so ti rokodelci imeli prelepe duhovne vaje, katere je č. g. Švarcel iz št. Andreja vodil. To je res najboljša priprava na veliko noč! — Koroška hranilnica je že precej bogata in ima vsako leto mnogo čistega dobička, iz katerega daruje raznim blagonosnim namenom in zavodom veliko lepega denarja. Lani je razdelila 43.470 fl. Tudi je za stavljenje kmetijske in rudarske šole dala 53.000 fl. in je sedaj voljna na pozidanje posebne velike palače za zgodovinski muzej, zgodovinsko društvo in obrtnijsko dvorano posoditi denarjev brez obresti. Vse to je prav hvale vredno, želeti je še, da bi hranilnica tudi na svoje uboge upnike zmislila in začela posojila dajati proti manjšim obrestim! — V gornjem Koroškem je začel legar hudo razsajati, mnogo ljudi je že umrlo. — Mesto št. Vid pretresa večer strah pred tati in požigalci; v malo dnevih so 5—6krat zvonovi dali glas, da gori. — Posebna nesreča se je 13. t. m. zgodila blizu Velikoveca. Istega dne sta se namreč nek kmet iz št. Kancijanske fare in njegova žena peljala iz sejma v Velikovec na vozičku, pred katerim je bil še mlad konjič vprežen. Na bližnjem hribu spusti zavor, vozič prestraši konja, ki naglo uide nazdol, poškodi več vozov. Kmetico vrže iz voza v graben, kmetu pa polomi roke in noge, ko se je naposled voz nanj zvrnil. — Pri kmetijskih družbi v Celovcu morajo sedeti precejšnji prijatelji oderuhov, ker so nasvet g. Görgey-ja, naj se podružnica potegne za upeljanje oderuških postav zavrgli. To so nam lepi prijatelji kmetov, katere oderuhi najnesramniše odirajo.

Iz Središča. († G. A. Seinkovič). Nemila smrt nam je zopet pobrala odličnega narodnjaka in moža značajnega, kakoršnih slovenski narod žalibog še jako pogreša. Preteklo soboto 23. t. m.

je umrl na plučni bolezni g. Andraš Seinkovič, c. kr. poštar, cerkveni ključar, bivši župan itd. v vsakem oziru kinč in ponos narodnemu Središču, vseskozi občedičan poštenjak. Zgubila je v njem cerkev vernega sina, narodnost nevstrašenega branitelja, znanci njegovi pa prijatelja dragega pa nepozabljenega; kajti rajni se je odlikoval po vernem in blagem srcu in po čistem in odkritem značaju, kar morajo tudi njegovi najhujši nasprotniki priznati. Za mnogobrojno rodbino, za celi narodni trg in prijatelje in znance vse je zguba sicer britka pa naše v žalost vtopljena srca hladi vsaj nekoliko vendar le misel, da je smrt rajnemu okrajšala hudo bolezen in črez vse grenko domačo življenje. Naj počiva v miru!

Iz slovenskih goric.

KONFISCIRANO

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Malo je manjkalo, da nas magjarski slovonožreci in judovski pisuni nemških novin niso naščuvali v nevarni boj zoper Rusijo. Hvala Bogu, to se jim ni posrečilo. V delegacijah so skoro vsi poslanci govorili, a videlo se je, kako

magjarsko — nemčurska stranka že močno peša in nima prejšnje sigurnosti več. Andrassy-ju se je dovolilo 60 milijonov in slišali smo iz ust raznih govornikov res avstrijskih besed. Zla-ti besede nemškega poslanca Greuterja so nam Slovanom jako zanimive. Grajal je namreč nemške liberalce, ki hočejo avstrijske Slovane k „steni pritisniti“, ter rekel: le pritiskajte Slovane k steni, naposled se bo stena podrla in bote z njimi vred v rusko Moskavo pali! Sploh Nemci in Magjari so o poprej zaničevanih Slovanih v Avstriji toliko govorili, kolikor še nikoli poprej. Menda jim huda vest nagaja? Kaj bo Andrassy sedaj storil, kdo vé? Večina avstrijskih listov pravi, da se bo z ruskim poslanikom Ignatijevem, ki je prišel na Dunaj, pogodil in vzela Bosnijo in Hercegovino. Omeniti še moramo, da so zoper 60 milijonov, t. j. zoper Andrassy-ja, glasovali najhujši nemčurji in liberalci: Giskra, Herbst, itd. — V državnem zboru sta se slovenska poslanca g. dr. Vošnjak in g. Pfeifer vrlo odlikovala in sta posebno izvrstno udrihala po ustavovercih, ki se v svoji sili že za c. k. okrajne glavarje skrivajo in c. k. uradnike postavljajo za kandidate, ker se sicer ne upajo zmagati. Iz njihovih govorov bomo prihodnjic najvažnije točke posneli in tako zopet pokazali, da ne gre c. kr. glavarjev voliti za deželne poslance. — Tudi zastran šolstva so liberalci slišali marsikatero grenko, posebno od pl. Pflügelna in g. Greuterja. Obadva sta grajala ljudske šole, drugi pa tudi sedanje latinske šole, v katerih se strahovita šara v glave mladih ljudi pše tako, da na duši in telesu birajo. Prvi je pa močno šibal brezverstvo, stavljenje dragih učilnic in Sletno posilno obiskovanje šol. Greuter je zastran ljudskih šol rekel: „200.000 Dunajčanov ima namesto primernih cerkvá samo 4 kapele, temu nasproti pa samo v eni šoli 8 judovskih učiteljev, 4 lutrovske in 1 razkolvnik. Bodi jim, a mi Tirolci tega pri sebi ne trpimo; mi zahtevamo takih šol, takih učiteljev, da se katoliškim starišem ni bati za vero svojih otročičev. Ako hočejo liberalci brezverskih šol, naj jih stavijo in plačujejo iz lastnega žepa, katoliškim vernikom pa na miru pusté katoliške šole“. Poslanec Fischer je naravnost tirjal, naj se šolska postava prenaredi. Njegov predlog je pa takrat bil še zavržen. Ali dolgo tako ne bo ostalo. Sad novega šolstva tirja čedalje bolj prenarredbe. Dalmatinski poslanec g. Monti je tožil, kako se v Dalmaciji slaba godi zastran šol. Slovanski otroci se izučijo najprvle v slovanskih malih šolah, potem pridejo na italijanske gimnazije in naposled na nemške višje šole, kar vspešno napredovanje slovanskih mladenčev neizmerno zavira! Poslanec Ručka je pa zahteval, naj se po 43letnem prestanku Krakovske škofiji da potrebni višji pastir. — Celih 23 milijonov goldinarjev imamo letos več stroškov naloženih, kakor bodo dače zmogle; minister bo torej zopet šel na posodo jemati in novih dolgov delati. Tudi kase ima precej prazne, ker so mu